
<https://doi.org/10.18523/3041-1718.2026.3.2.52-71>
УДК 327.8(536)

Ольга Сегеда

Докторка філософії з політології,
старша викладачка кафедри міждисциплінарної освіти
факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»,
Національний університет «Києво-Могилянська академія», Україна
<https://orcid.org/0000-0001-5155-9515>
o.seheda@ukma.edu.ua

ІНСТИТУЦІЙНИЙ ДИЗАЙН СИСТЕМ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ КРАЇН-ЧЛЕНІВ РАДИ СПІВРОБІТНИЦТВА АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ ЗАТОКИ

У статті визначено ключові структурно-функціональні компоненти та специфіку інституційного дизайну систем публічної дипломатії країн-членів Ради співробітництва арабських держав Затоки (РСАДЗ), проаналізовано механізми взаємодії відповідних акторів, а також узагальнено спільні й відмінні риси цих систем у межах РСАДЗ. Отримані результати заповнюють прогалину в системному розумінні інституційного дизайну систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ, внутрішньої ієрархії та механізмів координації, що є необхідною передумовою для коректного пояснення джерел ефективності й оцінювання потенціалу відтворення практик публічної дипломатії арабських монархій. Складність розроблення проблематики зумовлена тим, що низка країн Затоки не мають чітко виокремленої та інституційно оформленої системи органів, відповідальних виключно за м'яку силу та публічну дипломатію, а також бракує відкритих джерел, які дають змогу повноцінно реконструювати їхні повноваження, взаємозв'язки та практичні механізми реалізації завдань.

Методологічною основою дослідження є системний підхід, що дає змогу трактувати публічну дипломатію держав РСАДЗ як інтегровані системи інституцій, напрямів і функцій, розвиток яких відбувається у взаємодії як із внутрішнім, так і з зовнішнім політичним контекстом. Реалізацію поставлених завдань забезпечено застосуванням структурно-функціонального та мережевого аналізу, контент-аналізу стратегічних документів, офіційних вебресурсів міністерств закордонних справ країн-членів РСАДЗ, аналітичних, звітних і наукових матеріалів, а також компаративного аналізу. Наукова новизна полягає в подальшому розвитку дослідження інституційного дизайну систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ завдяки цілісному зіставному аналізу структури відповідних систем усіх шести держав-учасниць організації в межах одного дослідження.

Встановлено, що конфігурація систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ насамперед визначається логікою їхніх зовнішньополітичних курсів, сформованих на рівні вищого політичного керівництва та закріплених у національних стратегіях розвитку. Координацію забезпечують надвідомчі центри стратегічних комунікацій; при цьому зовнішньополітичні відомства виконують функцію дипломатичного «ядра», яке підсилюється секторальними державними та недержавними

інституціями публічної дипломатії. Модель взаємодії між згаданими суб'єктами доцільно описати як багатовузлову мережу, у якій розмита межа між «державним» і «недержавним» підвищує гнучкість систем і водночас мінімізує потенційні репутаційні ризики для держави. За рівнем інституціоналізації систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ фіксується поділ досліджуваних країн на дві категорії: до першої належать Катар, Саудівська Аравія та Об'єднані Арабські Емірати, що конкурують між собою за субрегіональне лідерство (ці держави вирізняє найвища диверсифікація акторів публічної дипломатії, амбітність цілей та ресурсна спроможність реалізувати їх); до другої належать Бахрейн, Кувейт і Оман, які роблять акцент на збалансованій нішевій дипломатії, віддають перевагу міжнародним гуманітарним і посередницьким ініціативам. Протягом останніх двох десятиліть системи публічної дипломатії держав РСАДЗ увійшли в активну фазу інституційного та проєктного розвитку, формуючи власний міжнародний бренд на засадах толерантності, філантропії та відкритості; водночас спільним викликом для всіх шести монархій залишається узгодження наративів для зовнішніх цільових аудиторій (що створюють образ інноваційних, прогресивних, відкритих держав) із нормами та укладом життя традиційних мусульманських суспільств.

Ключові слова: публічна дипломатія, РСАДЗ, імідж, гуманітарна дипломатія, посередницька дипломатія.

Постановка проблеми. Рада співробітництва арабських держав Затоки (РСАДЗ) є впливовою регіональною міждержавною організацією, у межах якої Королівство Саудівська Аравія (КСА), Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ), Держава Катар, Держава Кувейт, Королівство Бахрейн та Султанат Оман понад чотири десятиліття координують підходи до реагування на безпекові, політико-економічні та соціальні виклики регіонального й глобального рівнів. Водночас, попри наявність сталих координаційних механізмів, двосторонні відносини між окремими членами РСАДЗ (передусім між Катаром, КСА та ОАЕ) характеризуються напруженістю та конкуренцією за субрегіональний і регіональний вплив. За таких умов РСАДЗ як організація без наднаціональних повноважень є майданчиком для ситуативного узгодження позицій і консенсусної взаємодії в кризових ситуаціях, що не нівелює латентне суперництво окремих держав-учасниць, зокрема у сфері м'якої сили.

Для Катару, КСА та ОАЕ конкуренція у сфері м'якої сили набула виміру національної безпеки, зокрема в інформаційно-комунікаційному просторі. У цьому контексті публічна дипломатія (як операційний інструмент м'якої сили) є не лише засобом формування міжнародного образу, а й механізмом управління репутаційними ризиками, легітимації зовнішньополітичних ініціатив, підтримки програм економічної диверсифікації та залучення інвестицій і людського капіталу. Відповідно, численні ініціативи, проєкти та кейси публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ (насамперед Катару, КСА та ОАЕ) привернули увагу дослідників, експертів з комунікацій і дипломатів, а доступний корпус джерел містить чимало відомостей про контекст, мотивації та інструментальний арсенал практик публічної дипломатії згаданих країн.

Водночас у науковій літературі недостатньо опрацьованим залишається питання інституційних передумов результативності публічної дипломатії держав РСАДЗ. Розв'язання цього питання передбачає визначення суб'єктів, які формують і реалізують політику публічної дипломатії, а також опис функцій цих суб'єктів і механізмів їхньої взаємодії та координації. Виконання такого аналізу ускладнене двома факторами. По-перше, державні структури, квазідержавні фонди та інституції, комунікаційні платформи, культурні й освітні організації та недержавні суб'єкти публічної дипломатії держав РСАДЗ часто функціонують у взаємопов'язаних, але не завжди прозорих конфігураціях. По-друге, обмеженим є доступ до частини відповідних програмних документів і стратегій, що підвищує ризик редукації наукового аналізу до описового переліку окремих проєктів публічної дипломатії держав РСАДЗ без реконструкції архітектури відповідних систем і внутрішніх зв'язків між їхніми елементами. Через зазначені фактори питання інституційного дизайну систем публічної дипломатії держав РСАДЗ не набуло вичерпного висвітлення в науковій літературі.

Отже, наукова проблема полягає в дефіциті системного знання про інституційний дизайн, внутрішню ієрархію та механізми взаємодії акторів публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ, що ускладнює коректне пояснення джерел їхньої результативності та оцінювання потенціалу відтворення відповідних практик. Реконструкція інституційного дизайну (як сукупності структурно-функціональних елементів і каналів координації) є необхідною передумовою для подальшого аналізу ефективності публічної дипломатії держав Затоки.

Мета і завдання. Мета дослідження — окреслити інституційний дизайн та функціональні особливості систем публічної дипломатії країн-членів Ради співробітництва арабських держав Затоки. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання: 1) визначити структурно-функціональні елементи систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ; 2) проаналізувати механізми взаємодії акторів публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ; 3) узагальнити спільні риси, відмінності й особливості систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить системний підхід, у межах якого практики публічної дипломатії країн РСАДЗ розглянуто як цілісні системи інституцій, напрямів та функцій, розвиток яких відбувається у взаємодії як із внутрішнім, так і з зовнішнім політичним контекстом. За допомогою структурно-функціонального аналізу ідентифіковано акторів відповідних систем, їхні ролі та сфери компетенції. Мережевий аналіз і контент-аналіз стратегічних документів, офіційних вебпорталів міністерств закордонних справ (МЗС) країн-членів РСАДЗ, аналітичних, звітних та наукових джерел дали змогу реконструювати функціональні зв'язки між акторами публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ. Компаративний метод застосовано для виявлення спільних рис, відмінностей та особливостей систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в подальшому розвитку дослідження інституційного дизайну систем публічної дипломатії усіх шести країн-членів РСАДЗ завдяки цілісному аналізу структури цих систем у межах одного дослідження. Отримані результати створюють підґрунтя для подальшого оцінювання *адаптаційного потенціалу* успішних практик публічної дипломатії країн РСАДЗ у контексті вдосконалення української системи публічної дипломатії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні різні аспекти становлення й розвитку систем публічної дипломатії окремих країн-членів РСАДЗ, а також української публічної дипломатії в субрегіоні Затоки досліджують С. Дерев'янка, С. Зінько, В. Климончук, Н. Конопка, В. Марчук, Т. Стрихоцький, В. Циватий та ін. Зокрема, низка сучасних праць С. Дерев'янка, В. Климончука та В. Марчука присвячена аналізу особливостей зовнішньої політики Катару, Кувейту та ОАЕ, досягнень публічної дипломатії України в згаданих державах, а також проблем оптимізації взаємодії суб'єктів публічної дипломатії України в Катарі, Кувейті та ОАЕ^{1, 2}. Також в українському науковому дискурсі на окрему увагу заслуговують праці О. Балануци, А. Кузьменка, О. Коппель та О. Пархомчук, які розглядають ширший контекст розвитку зовнішньополітичних курсів арабських монархій в умовах глобальних трендів і викликів через призму українських інтересів (для визначення можливостей адаптації Україною певного досвіду в умовах війни та повоєнної відбудови)^{3, 4, 5}. Щодо закордонних дослідників систем публічної дипломатії країн-членів Ради співробітництва арабських держав Затоки слід виокремити внесок таких науковців, як О. Антві-Ботенг, С. Відж, Л. ад-Дабт, Я. Галілі, Д. Ёокальп, Дж. Єнігюн, А. Кжимовський, П. Кургіотіс, Р. Лакшмінараянан, Т. Наєроглу, Р. аль-Омарі, Т. Самюель-Азран, С. аль-Хасані,

¹ Василь Климончук, Василь Марчук, «Суб'єкти публічної дипломатії України в Катарі, Кувейті та Об'єднаних Арабських Еміратах», *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія* 3 (2022): 61–8, [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3\(55\).269551](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3(55).269551).

² Василь Марчук, Сергій Дерев'янка, «Кувейтський вимір публічної дипломатії України: проблеми та шляхи їх подолання», *Актуальні проблеми філософії та соціології* 37 (2022): 202–208, <https://doi.org/10.32782/apfs.v037.2022.33>.

³ Олена Коппель, Олена Пархомчук, «Адаптація монархій Перської затоки до глобальних трендів: досвід для України», *Український історичний журнал* 6 (2025): 145–7, <https://doi.org/10.15407/uhj2025.06.137>.

⁴ Олександр Балануца, Ольга Сегеда, «Еволюція позиції Кувейту щодо підтримки України впродовж 500+ днів опору», *Україна дипломатична* 25 (2024): 322–6, <https://doi.org/10.37837/2707-7683-2023-17>.

⁵ Андрій Кузьменко, «Україна та Катар: перспективи зміцнення взаємовигідного партнерства», *Україна дипломатична* 21 (2020), <http://jnas.nbu.gov.ua/uk/issue/UJRN-0001184078>.

М. Хан, Т. Шеркаві, Р. аль-Юсуфі та ін., чії праці розкривають напрями й інструменти, а також проблеми й перспективи, пов'язані з феноменом м'якої сили і публічної дипломатії Бахрейну, Катару, Кувейту, Оману, ОАЕ та Саудівської Аравії.

Варто зауважити, що аналіз досліджень згаданих науковців засвідчує, що системи публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ характеризуються різним рівнем інституційного розвитку та результативності, а також неоднаковим стратегічним значенням. Отже, їх недоцільно розглядати як гомогенні структури, яким притаманні однакові риси. До того ж стрімкий розвиток і відносна новизна напрямку публічної дипломатії як у зовнішній політиці держав субрегіону Затоки, так і в академічних студіях, присвячених цьому субрегіону, зумовлюють обмеженість комплексних досліджень інституційного дизайну систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ, зокрема їхніх ключових акторів, нормативно-правових засад, ресурсного забезпечення та ефективності. Частково такий стан речей можна пояснити тим, що низка країн Затоки не мають цілісної, інституційно оформленої системи органів, відповідальних виключно за питання м'якої сили та публічної дипломатії: іноді відповідні функції розподілено між різними державними інституціями, а брак відкритих джерел ускладнює реконструкцію їхніх повноважень, взаємозв'язків і механізмів реалізації відповідних завдань. Цим і зумовлена актуальність цього дослідження: його результати покликані частково усунути прогалини в науковому осмисленні окреслених питань.

Виклад основного матеріалу дослідження. М'яка сила, за визначенням автора терміна Дж. Ная, полягає в здатності впливати на поведінку суб'єктів міжнародних відносин заради досягнення бажаної мети завдяки використанню методів приваблення, переконання та залучення на свій бік без примусу (або підкупу). Окреслена здатність може бути операціоналізована через три взаємопов'язані виміри: 1) доступ до каналів комунікації та мереж поширення інформації, що відкриває можливості впливу на формування міжнародного інформаційного порядку денного; 2) узгодженість культури, ідей і ціннісних орієнтирів держави із загальноприйнятими глобальними нормами; 3) репутаційний капітал держави, що підтверджується послідовністю її внутрішньої та зовнішньої політики⁶.

Публічна дипломатія, за раннім визначенням Е. Галліона, якого вважають автором цього терміна, охоплює вплив громадських настроїв на формування й здійснення зовнішньої політики та пов'язані з цим практики поза межами традиційної дипломатії — від роботи уряду однієї держави над громадською думкою в іншій до взаємодії недержавних акторів, висвітлення міжнародних подій і міжкультурної комунікації⁷. У подальших наукових працях простежується варіативність підходів до визначення суті досліджуваного поняття. Зокрема, Е. Гілбоа зводить значення публічної дипломатії до прагнення однієї країни сформуванню власний сприятливий образ серед громадськості іншої завдяки залученню державних і недержавних акторів, які використовують ЗМІ та інші канали комунікації для впливу на іноземну громадську думку^{8, 9}. П. Шарп розглядає публічну дипломатію як процес налагодження зв'язків із громадськістю іншої держави для просування інтересів та цінностей своєї держави¹⁰. Таке визначення корелює з поглядом Г. Туха, який свого часу визначив публічну дипломатію як процес комунікації уряду однієї країни з громадськістю іншої для донесення ідей, ідеалів, культури, політики та цілей своєї країни¹¹. Внесок Я. Меліссена в розвиток понятійного апарату публічної дипломатії полягає в окресленні функціональних меж публічної дипломатії та інших практик,

⁶ Nancy Snow, "Rethinking Public Diplomacy in the 2020s," in *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, edited by Nancy Snow and Nicholas J. Cull, 2nd ed. (Routledge, 2020), 4–5. <https://doi.org/10.4324/9780429465543-2>.

⁷ "Public Diplomacy' Before Gullion: The Evolution of a Phrase," USC Center on Public Diplomacy, November 4, 2016, <https://usepublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>.

⁸ Eytan Gilboa, "Public Diplomacy," *The International Encyclopedia of Political Communication*, November 6, 2015, 1, <https://doi.org/10.1002/9781118541555.wbiepc232>.

⁹ Eytan Gilboa, "Searching for a Theory of Public Diplomacy," *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 616, no. 1 (2008): 58, <https://doi.org/10.1177/0002716207312142>.

¹⁰ Jan Melissen, ed., *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations* (Palgrave Macmillan, 2005), 11, <https://doi.org/10.1057/9780230554931>.

¹¹ *Ibid.*, 11–12.

орієнтованих на вплив на зовнішні цільові аудиторії. Науковець пропонує відмежувати публічну дипломатію від діяльності, спрямованої на поширення пропаганди, розбудову бренду держави та міжнародних культурних зв'язків¹².

«М'яка сила» та «публічна дипломатія» є концептуально пов'язаними поняттями, проте не синонімічними. У праці «Публічна дипломатія: уроки з минулого» Н. Калл наголошує, що публічну дипломатію не варто ототожнювати з м'якою силою, так само як армію — із «жорсткою силою»¹³. Зв'язок між м'якою силою та публічною дипломатією доцільно відобразити так: якщо м'яка сила — це здатність впливати через приваблення (тобто здатність держави досягати бажаних зовнішньополітичних результатів завдяки привабливості її політичної моделі, інститутів, цінностей, культури), то публічна дипломатія — це один з операційних інструментів (механізмів) реалізації цієї здатності для трансформації ресурсу м'якої сили в зовнішньополітичний вплив. Інакше кажучи, м'яка сила як ресурс для взаємодії із зовнішніми аудиторіями реалізується через публічну дипломатію. Водночас недоцільно зводити зміст поняття «публічна дипломатія» виключно до механізму актуалізації ресурсу м'якої сили. Публічна дипломатія передбачає ситуативні й стратегічні комунікації, а також вибудовування довгострокових відносин через міжлюдські, освітні та культурні зв'язки¹⁴. Н. Калл розуміє під публічною дипломатією діяльність відповідних суб'єктів щодо управління міжнародним середовищем через взаємодію з іноземною громадськістю, що передбачає п'ять компонентів: активне слухання, адвокація, культурна дипломатія, обміни та іномовлення на закордонні аудиторії¹⁵.

Попри те що концептуалізоване поняття «публічна дипломатія» — це передовсім продукт західної наукової думки та відповідної інституціоналізованої практики, ефективність цього зовнішньополітичного інструменту зумовила його запозичення всіма амбітними суб'єктами міжнародних відносин. Країни Аравійського півострова, зокрема члени РСАДЗ, не є винятком. Водночас важливо зазначити, що серед шести країн-членів РСАДЗ публічна дипломатія є вагомим інструментом м'якої сили переважно для Катару, КСА та ОАЕ. Саме зазначені держави, які є конкурентами за субрегіональне лідерство попри інтегрованість у межах РСАДЗ та інших наднаціональних структур, розбудували за останні десятиліття розгалужену мережу державних та недержавних суб'єктів публічної дипломатії, реалізували десятки амбітних проєктів у сферах культурної, цифрової, спортивної, науково-освітньої дипломатії та спромоглися капіталізувати відповідні іміджеві переваги в репутаційну безпеку на міжнародній арені. Утім, важливо наголосити, що Бахрейн, Кувейт і Оман також демонструють помітний поступ у розвитку та вдосконаленні інституційного дизайну власних систем публічної дипломатії, однак серед країн-членів РСАДЗ саме Катар, КСА та ОАЕ наразі залишаються найбільш видимими й впливовими акторами в цьому вимірі, що простежується в динаміці їхніх позицій у щорічному рейтингу м'якої сили «Global Soft Power Index» (табл. 1).

Катар — держава (територія 11,6 тис. км², населення 3,2 млн осіб), що використовує м'яку силу для нейтралізації репутаційних та безпекових ризиків, пов'язаних зі звинуваченнями в спонсорстві тероризму, втручанні у внутрішні справи інших держав, недотриманні прав людини тощо. Характер зовнішньополітичної стратегії Катару відображає прагматичний раціональний підхід держави, для якої м'яка сила — це стратегічний ресурс, фактор трансформації емірату з нейтрального суб'єкта міжнародних відносин в активного гравця, спроможного здійснювати вплив і балансувати між амбіціями й обмеженнями своїх можливостей. Т. Наєроглу вирізняє два етапи в зовнішній політиці Катару останніх двох десятиліть: на першому Катар прагнув утвердити власну автономію та безпеку, на другому — сформував власний бренд і зміцнити вплив на міжнародній арені¹⁶. У наукових колах катарський феномен публічної дипломатії часто трактують

¹² Melissen, ed., *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*, 16–23.

¹³ Nicholas J. Cull, *Public Diplomacy: Lessons from the Past* (Figuerola Press, 2009), 15.

¹⁴ Joseph S. Nye, “Soft Power and Public Diplomacy Revisited,” *The Hague Journal of Diplomacy* 14, no. 1–2 (2019), <https://doi.org/10.1163/1871191x-14101013>.

¹⁵ Cull, *Public Diplomacy: Lessons from the Past*, 10.

¹⁶ Taha Nayeroğlu, “Qatar Soft Power: From Rising to the Crisis,” *International Journal of Business and Applied Social Science* 7, no. 8 (2021): 49, <https://doi.org/10.33642/ijbass.v7n8p6>.

Таблиця 1

**Структурно-функціональні елементи та індикатори ефективності
систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ**

	Актори	Державні стратегії	Рейтинг у Global Soft Power Index
Держава Катар	Центр публічної дипломатії «Катара», Катарський фонд освіти, науки та суспільного розвитку, Фондація «Культурне містечко Катара», Фонд Катару для розвитку, «Катарські музеї», рух «Qatar Creates», Міністерство закордонних справ, посольства Катару	Національна візія «Катар – 2030»	22 місце (2025) 21 місце (2024) 24 місце (2023) 26 місце (2022)
Держава Кувейт	Міністерство закордонних справ, Національна рада з питань культури, мистецтва та літератури, посольства Кувейту	Візія «Новий Кувейт – 2035»	40 місце (2025) 37 місце (2024) 35 місце (2023) 36 місце (2022)
Королівство Бахрейн	Міністерство закордонних справ, Управління з питань культури та старожитностей Бахрейну, Міністерство молоді, Глобальний центр співіснування й толерантності імені Короля Хамада, посольства Бахрейну	–	51 місце (2025) 51 місце (2024) 50 місце (2023) 68 місце (2022)
Королівство Саудівська Аравія	Міністерство закордонних справ, Міністерство культури, посольства КСА, Інститут мистецтв «Міск»	Візія «Саудівська Аравія – 2030», «Культурна візія для Королівства Саудівська Аравія» (2019)	20 місце (2025) 18 місце (2024) 19 місце (2023) 24 місце (2022)
Об'єднані Арабські Емірати	Рада з питань м'якої сили (2017), Офіс публічної та культурної дипломатії при Міністерстві закордонних справ та міжнародної співпраці (2018), Міністерство культури, посольства ОАЕ	Стратегія м'якої сили (2017), Візія «Ми, ОАЕ – 2031»	10 місце (2025) 10 місце (2024) 10 місце (2023) 15 місце (2022)
Султанат Оман	Міністерство закордонних справ, Міністерство спадщини й туризму, посольства Оману, міжнародні культурні центри	Візія «Оман – 2040»	49 місце (2025) 49 місце (2024) 46 місце (2023) 49 місце (2022)

Примітка. Уклала авторка за матеріалами опрацьованих джерел.

через призму його суперечливого характеру: по-перше, впізнаваність і репутація Катару на міжнародній арені є елементами його геополітичного впливу, який значно перевищує наявні в державі політико-військові важелі; по-друге, конструкт міжнародного іміджу Катару передбачає його позиціонування як прогресивного, інклюзивного суб'єкта міжнародних відносин, тоді як насправді соціально-політичний устрій емірату укорінений у консервативних поглядах, цінностях і традиціях; по-третє, гуманітарні, посередницькі та іміджеві виміри публічної дипломатії Катару є одним із способів зміцнення міжнародної довіри на тлі репутаційних викликів, спричинених політичною та інформаційною конфронтацією з субрегіональними конкурентами у сферах перетину зовнішньополітичних інтересів¹⁷.

О. Антві-Ботенг виокремлює ще декілька характерних елементів м'якої сили Катару: нішева дипломатія (медіація в міжнародних кризах і гуманітарна допомога) та проведення міжнародних подій на території Катару з особливим акцентом на спортивних заходах¹⁸. Вагомою групою суб'єктів публічної дипломатії Катару є низка *державних* (наприклад, Фонд Катару для розвитку, Департамент міжнародного співробітництва МЗС Катару та катарські закордонні дипломатичні установи, організація «Катарські музеї») та умовно незалежних *недержавних* (наприклад, Катарський фонд освіти, науки та суспільного розвитку, Фондація «Культурне містечко Катара», Центр публічної дипломатії «Катара», рух «Qatar Creates», «Qatar Charity», Червоний Хрест Катару)

¹⁷ Yair Galily, "Beyond the Goalposts: Decoding Qatar'S Soft Power Puzzle and Its Paradox," *Contemporary Review of the Middle East* 12, no. 2 (2025): 10, <https://doi.org/10.1177/23477989251325622>.

¹⁸ Osman Antwi-Boateng, "The Rise of Qatar as a Soft Power and the Challenges," *European Scientific Journal* 9, no. 31 (2013): 355–61, <https://doi.org/10.19044/esj.2013.v9n31p%25p>.

установ, що юридично часто зареєстровані як «приватні інституції для суспільного блага», але отримують фінансову підтримку держави. Згадані установи створюють екосистему акторів публічної дипломатії Катару, що опікуються міжнародним іміджем емірату або надають міжнародну гуманітарну допомогу цивільним особам у зонах конфліктів, стихійних лих, катастроф тощо. Окреслені вектори публічної дипломатії Катару розвиваються паралельно з ширшим посередницьким треком зовнішньополітичної стратегії Катару. З 2000-х років Катар послідовно вибудовує репутацію медіатора в розв'язанні криз: посередницьке портфоліо Катару охоплює такі держави, як Ліван, Ємен, Лівія, Афганістан, Ірак, Судан, Чад, Сирія.

На напрямках науково-освітньої та культурної дипломатії одним із ключових приватних акторів публічної дипломатії Катару є створений у 1995 році Катарський фонд освіти, науки та суспільного розвитку. Організація має понад 50 структурних підрозділів, проте флагманською ініціативою Катарського фонду є освітнє містечко, у якому розміщені філії провідних університетів світу, розвинена бібліотечна інфраструктура, інкубатори стартапів, технологічні парки, культурні інституції тощо. Під час проведення Чемпіонату світу з футболу в Катарі у 2022 році Катарський фонд освіти, науки та суспільного розвитку організував 448 супутніх заходів, зокрема таку масштабну іміджеву подію, як «Drisha Performing Arts Festival»¹⁹. Налагодженням міжнародного культурного співробітництва також опікується державна установа «Катарські музеї» (заснована у 2005 році), під егідою якої розвивається музейна справа й культурні проекти Катару, та культурне містечко «Катара», метою діяльності якого є встановлення й підтримка міжнародних культурних зв'язків. Інфраструктура комплексу охоплює концертні зали, театри, виставкові центри тощо, на базі яких експонується культурний спадок як Катару, так і інших держав світу²⁰. Одним із центральних акторів цифрової дипломатії Катару є афілійований з державою медіахолдинг «Аль-Джазіра», який у юридичному сенсі має статус приватної корпорації для суспільного блага²¹. За 30-річну історію існування «Аль-Джазіра» став четвертим за популярністю ЗМІ (після Reuters, BBC World та CNN) серед зовнішньополітичних відомств різних держав та їхніх дипломатичних представництв у світі, включених до вибірки І. Манора та Т. Самюеля-Азрана в дослідженні «Послідовники цифрової дипломатії як індикатор впливовості: вимірювання ефекту Аль-Джазіри»²². Станом на 2025 рік «Аль-Джазіра» має 70 міжнародних філій, що мовлять у більш ніж 150 країнах і охоплюють аудиторію близько 440 млн глядачів, а також 1,4 млн підписників на цифрових платформах^{23, 24}.

Бахрейн — єдина серед монархій Затоки держава, чия економічна стратегія до 2030 року спрямована виключно на внутрішній порядок денний та не декларує чітких завдань і пріоритетів щодо поліпшення міжнародного іміджу Королівства. Водночас завдання, дотичні до реалізації м'якої сили, окреслено в «Туристичній стратегії Бахрейну» на 2022–2026 роки: промоція Бахрейну як міжнародного туристичного хабу та максимізація відповідних економічних вигід завдяки розбудові відповідної інфраструктури на території Королівства (виставкових, ділових і культурних центрів, готелів, спортивної та пляжної інфраструктури тощо)²⁵.

¹⁹ Fatina Maali, “Public Diplomacy and Sports Diplomacy: Qatar’s Public Diplomacy Practices as a Case Study,” *Journal of Knowledge Management and Artificial Intelligence* 6, no. 1 (2024): 12–3, <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.18576/jkmai/060101>.

²⁰ Ольга Сегеда, «Роль публічної дипломатії у розвитку двосторонніх відносин України з Катаром, Кувейтом та Об'єднаними Арабськими Еміратами» (дис. д-ра філософії, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024), 71–3.

²¹ Tarek Cherkaoui, “Al Jazeera: 25 Years of Living Dangerously,” *The Political Economy of Communication* 9, no. 2 (2021): 68, <http://polecom.org/index.php/polecom/article/view/151/380>.

²² Ilan Manor and Tal Samuel-Azran, “Digital Diplomacy Followers as Indicator of Clout: Measuring the Al-Jazeera Effect,” *The International Journal of Press/Politics* (2025), <https://doi.org/10.1177/19401612251345974>.

²³ “Al Jazeera English Named Broadcaster of the Year at the 2025 New York Festivals TV & Film Awards for 9th Year Running,” *Al Jazeera*, May 24, 2025, <https://network.aljazeera.net/en/press-releases/al-jazeera-english-named-broadcaster-year-2025-new-york-festivals-tv-film-awards-9th>.

²⁴ “Al Jazeera Media Institute Records 97 Million Digital Views,” Al Jazeera Media Institute, <https://institute.aljazeera.net/en/news/al-jazeera-media-institute-records-97-million-digital-views>.

²⁵ Laila El-Dabt, “Sport Mega-Events and Soft Power: Exploring the Cases of Qatar, the United Arab Emirates and Bahrain” (Doctoral thesis, Loughborough University, 2019), 108–111.

Важливо наголосити, що передумови звернення Королівства до кризового інструментарію публічної дипломатії пов'язані, як і в катарському випадку, з безпековим чинником, однак цього разу — внутрішньополітичним. 2011 рік у Бахреїні ознаменувався серією громадянських протестів, які підірвали міжнародну репутацію Королівства через трансляцію негативного образу влади у світових ЗМІ. Уряд вжив заходів, щоб сформувати в міжнародному інформаційному просторі образ бахреїнського керівного режиму як реформованого, надійного, гнучкого й неавторитарного та відокремити розвиток подій у Бахреїні від контексту заворушень у решті арабських країн на тлі порушень прав людини. Стратегію відновлення іміджу в інформаційній площині було реалізовано переважно через державних мовників (Bahrain News Agency, Bahrain Television) під егідою Інформаційного управління Бахреїну (з 2014 року — Міністерства інформації), а її фундаментальною основою стали заперечення проблеми (пізніше — применшення її значення), зміщення фокусу відповідальності та просування альтернативної картини реальності на тлі «екзистенційної загрози суверенітету держави».

Наведений вище кейс засвідчує, що інституціоналізація системи публічної дипломатії Бахреїну відбувається відповідно до настанов вищого керівництва для розв'язання конкретних нагальних питань. Дослідники публічної дипломатії Бахреїну також звертають увагу на комунікаційні помилки, допущені у 2011 році недостатньо підготовленими фахівцями на тлі безпрецедентної лавиноподібної репутаційної кризи. Відповіддю Бахреїну на проаналізований досвід стали спеціальні програми підготовки кризових комунікацій, централізоване підвищення кваліфікації залучених до стратегічних комунікацій фахівців, створення Національного комунікаційного центру у 2016 році та Глобального центру співіснування й толерантності імені Короля Хамада у 2018 році²⁶. Зазначені та інші державні інституції Бахреїну працюють над міжнародним брандом Королівства, що ґрунтується на принципах толерантності, інклюзивності й мирного співіснування представників різних релігій та їхніх течій.

ОАЕ — держава, паспорт якої вважається одним із найпрестижніших у світі, ринок праці охоплює представників понад 200 національностей, а обсяг іноземних інвестицій станом на 2023 рік перевищив 262 млрд дол. США. ОАЕ активно розбудовують репутацію міжнародного медіатора (миротворця), гуманітарного донора, відкритої та сучасної держави, регіонального центру логістики, туризму, культури, освіти та науки через розвиток відповідної інфраструктури й інституцій на власній території, проведення мегаподій в іміджевому, дипломатичному та інших вимірах («Ехро-2020», «COP28», «Саміт світових урядів» тощо), промоцію ідей толерантності та інші ініціативи з розширення економічного та репутаційного впливу ОАЕ²⁷. Чимало принципів окресленої зовнішньополітичної стратегії ОАЕ було закладено ще в перші роки здобуття державою незалежності. Наприклад, гуманітарна дипломатія ОАЕ, що з 1970-х років пройшла еволюційний шлях від практик «старого гуманітаризму», за визначенням Д. Гьокальп (у значенні пріоритетизації арабо-мусульманської спільноти як реципієнтів допомоги без додаткових політичних умов), до раціоналізованої та інституціоналізованої зовнішньополітичної діяльності на всіх географічних напрямках, стала ефективним інструментом брендингу ОАЕ, фактором їхнього міжнародного впливу та присутності^{28, 29}. Однією з похідних гуманітарної дипломатії ОАЕ став концепт толерантності (передусім релігійної), що, на думку дослідника політичного ісламу на Близькому Сході П. Кургіотіса, використовується для маскуванню жорсткої внутрішньої політики та втручання у внутрішні справи інших держав³⁰.

На окрему увагу заслуговує один із найвищих у субрегіоні рівень інституціоналізації та тематичної диференціації акторів публічної дипломатії ОАЕ. Питаннями зміцнення іміджу

²⁶ Rana A. AlOmari, "Framing Bahrain through Public Diplomacy: A Qualitative Analysis of Frames Communicated by the Bahraini Government during the 2011 Crisis" (Doctoral thesis, University of Stirling, 2018), 296–307.

²⁷ Samridhhi Vij, "The Rise of Soft Power in the Gulf: A Comparative Analysis of GCC Strategies," *ORF Middle East*, September 2, 2025, <https://orfme.org/research/the-rise-of-soft-power-in-the-gulf-a-comparative-analysis-of-gcc-strategies/>.

²⁸ Deniz Gökalp, "Recent Trends in the International Humanitarian Regime and the Rise of the UAE," *Norwegian Centre for Humanitarian Studies*, March 8, 2022, <https://www.humanitarianstudies.no/resource/recent-trends-in-the-international-humanitarian-regime-and-the-rise-of-the-uae/>.

²⁹ Adam Krzymowski, "Role and Significance of the United Arab Emirates Foreign Aid for its Soft Power Strategy and Sustainable Development Goals," *MDPI Social Sciences* 11, no. 48 (2022), <https://doi.org/10.3390/socsci11020048>.

³⁰ Panos Kourgiotis, "'Moderate Islam' Made in the United Arab Emirates: Public Diplomacy and the Politics of Containment," *MDPI Religions* 11, no. 43 (2020), <https://doi.org/10.3390/rel11010043>.

й впізнаваності бренду ОАЕ опікуються Глобальна рада з питань толерантності та миру й Міністерство толерантності³¹. У 2017 році було створено Раду з питань м'якої сили ОАЕ, яка того ж року затвердила відповідну стратегію для системної роботи, синхронізованої з дипломатичним курсом держави, над «консолідацією статусу ОАЕ як економічного, культурного та гуманітарного лідера» та зміцненням репутації ОАЕ на регіональному й глобальному рівнях³². У 2018 році при Міністерстві закордонних справ та міжнародної співпраці ОАЕ було створено Офіс з питань публічної та культурної дипломатії для налагодження міжнародної співпраці через міжкультурний діалог та промоцію культури ОАЕ^{33, 34}.

КСА — територіально найбільша держава на Близькому Сході та єдина серед монархій РСАДЗ, що має вихід і до Червоного моря, і до Затоки. КСА є релігійним центром мусульманського світу, єдиною арабською державою, яка входить до країн «Великої двадцятки», а в 2025 році Королівство входило до першої п'ятірки глобальних гуманітарних донорів за даними Управління ООН з координації гуманітарних справ³⁵, підтверджуючи відповідний зовнішньополітичний курс, запроваджений керівництвом КСА ще з 1963 року (основними отримувачами фінансової допомоги від КСА є Ірак, Єгипет, Пакистан та Сирія).

КСА прагне позиціонувати себе на міжнародній арені як сучасну, інноваційну, відкриту й толерантну державу, привабливу для туристів та інвесторів. Така амбіція стикається з парадоксом, подібним до катарського: необхідна для її реалізації лібералізація соціально-політичного устрою подекуди суперечить консервативним традиціям мусульманського суспільства, а розв'язання такої суперечності потребуватиме окремого стратегічно виваженого підходу. Інспірований лідером КСА внутрішньополітичний пакет реформ уже засвідчив позитивні зрушення, а на зовнішньополітичній арені одним із провісників системної роботи над брендом Королівства стала інституціоналізація гуманітарної дипломатії КСА. У 2015 році було створено Центр порятунку та гуманітарної допомоги імені Короля Салмана, який став одним із провідних державних акторів КСА у сфері налагодження міжнародної співпраці через гуманітарні ініціативи³⁶. Зазначена установа доповнила успішну роботу Міжнародного центру міжрелігійного та міжкультурного діалогу імені Короля Абдулли бін Абдульазіза (створений у 2012 році як спільна ініціатива КСА, Іспанії та Ватикану), який отримав високу оцінку ООН за просування цінностей взаємоповаги та примирення, налагодження діалогу між представниками різних монотеїстичних релігій, надання гуманітарної допомоги з адаптації вимушено переміщених мусульман та інших благодійних ініціатив у країнах діяльності центру (М'янма, Нігерія, ЦАР та ін.).

Ознак системності почав набувати і напрям культурної дипломатії КСА: у 2019 році затверджено «Культурну візію для КСА» (на виконання відповідного спектра завдань, викладених у Візії «Саудівська Аравія – 2030»), у якій на Міністерство культури покладено завдання з інтенсифікації міжнародних культурних обмінів, представлення культури КСА світові через розвиток відповідних партнерств, а також перетворення культури на фактор економічного зростання. У візії окреслено архітектуру, повноваження, завдання, пріоритетні сфери діяльності, шляхи фінансування й проблемні питання функціонування державних суб'єктів культурної дипломатії Королівства на чолі з Міністерством культури³⁷. Оформлення стратегічної рамки розвитку

³¹ Mahboobeh Abdolrahman, T. Serra Gorpe, and Mesut Idriz, "Evolving Public Diplomacy in the UAE: Its Role in Nation Branding and Global Image Building," *Lex localis journal of local self-government* 23, no. S4 (2025): 2314–18, <https://lex-localis.org/index.php/LexLocalis/article/view/800888/1584>.

³² "UAE Launches Soft Power Strategy to Consolidate Its Reputation Regionally and Globally," Emirates News Agency–WAM, September 27, 2017, <https://www.wam.ae/en/article/hszr5vii-uae-launches-soft-power-strategy-consolidate-its>.

³³ Сегеда, «Роль публічної дипломатії у розвитку двосторонніх відносин України з Катаром, Кувейтом та Об'єднаними Арабськими Еміратами», 89.

³⁴ The UAE Office of Public and Cultural Diplomacy, <https://opcd.ae>.

³⁵ Samridhi Vij, "The Rise of Soft Power in the Gulf: A Comparative Analysis of GCC Strategies," *ORF Middle East*, September 2, 2025, <https://orfme.org/research/the-rise-of-soft-power-in-the-gulf-a-comparative-analysis-of-gcc-strategies/>.

³⁶ Abdulilah Alkathieri and Muhammad Khan, "A Perspective on Saudi Soft Power and Cultural Diplomacy," *Global Social Sciences Review* 4, no. 2 (2019): 21, [https://doi.org/http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2019\(IV-II\).03](https://doi.org/http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2019(IV-II).03).

³⁷ "Our Cultural Vision for the Kingdom of Saudi Arabia," Ministry of Culture, March 2019, <https://www.moc.gov.sa/en>.

культурної дипломатії КСА дасть змогу налагодити, впорядкувати та поліпшити механізми й канали взаємодії між різними саудівськими державними та недержавними суб'єктами в цій сфері, які вже системно працюють над розвитком культурних зв'язків КСА зі світом. Одним із таких суб'єктів є Інститут мистецтв «Міск», афілійований з Фондацією «Міск» імені Мухаммада бін Салмана для розвитку культурної дипломатії та обмінів, який було створено у 2017 році в Ер-Ріяді (пізніше відкрито офіси в Лондоні та Венеції)³⁸.

Активну фазу розвитку системи публічної дипломатії КСА на регіональному, ісламському та міжнародному рівнях упродовж останнього десятиліття пов'язують із необхідністю коригування міжнародного іміджу Королівства та його керівництва внаслідок військового втручання в Ємен, звинувачень у вбивстві журналіста «Washington Post» Дж. Хашоггі, нових тенденцій у відносинах із США, невдалої спроби тиску на Катар протягом чотирьох років його політико-економічної та дипломатичної блокади з 2017 до 2021 року та інших репутаційних загроз^{39,40}. Важливим напрямом публічної дипломатії КСА є цифровий вимір, репрезентований, зокрема, медіахолдингом «Аль-Арабія» (створений у 2003 році). Одним із ключових завдань «Аль-Арабії» є нейтралізація медійного впливу холдингу «Аль-Джазіра», що зруйнував саудівський монополізм в арабському медіапросторі та продемонстрував відсутність цензури на критику владної верхівки арабських країн. До 1996 року (рік заснування «Аль-Джазіри») бізнесмени КСА володіли майже всіма панарабськими медійними холдингами, які оберігали правлячу родину Королівства від публічної критики. Безпрецедентну сміливість редакційної політики «Аль-Джазіри» було розцінено як реальну загрозу національній безпеці КСА в інформаційному просторі, на Катар намагалися чинити тиск за допомогою політико-економічних важелів (ідеться про блокаду Катару 2017–2021 років) з метою закриття «Аль-Джазіри» та всіх афілійованих із холдингом каналів⁴¹. У цифровій дипломатії «Аль-Арабія» є симетричною відповіддю КСА на агресивні кампанії стратегічних комунікацій Катару. Станом на 2023 рік індикаторами результативності саудівського холдингу є понад 180 млн підписників на різних цифрових платформах, понад 5 млрд переглядів на YouTube, а в 2024 році, дебютному для англійської версії каналу, було зафіксовано 232 млн переглядів⁴².

Кувейт — єдина монархія серед країн-членів РСАДЗ, яка з моменту заснування Ради зазнала військової інтервенції та окупації в 1990–1991 роках. Після відновлення незалежності Кувейт і далі дотримувався обережного, виваженого дипломатичного курсу, віддаючи перевагу стабільності й мирному розв'язанню конфліктів, а також налагодженню конструктивного діалогу й співробітництва з усіма державами світу на принципах взаємоповаги, рівності та невтручання у внутрішні справи⁴³. Однак заради справедливості варто зазначити, що практика міжнародного посередництва та медіації Кувейту (так само, як і Оману) є сталим інструментом зовнішньополітичної стратегії емірату: ще з 1970-х років Кувейт долучався до миротворчих ініціатив для розв'язання кризових ситуацій в арабському світі, зокрема в Йорданії, Ірані, Іраку, Ємені, Судані, Лівані, Катарі, Сирії, Лівії.

З огляду на наведене, публічну дипломатію Кувейту зазвичай розглядають через призму його гуманітарних досягнень на міжнародній арені. Одним із підтверджень провідної ролі Кувейту в глобальних гуманітарних ініціативах стало надання кувейтському лідерові звання «Гуманітарний лідер» від імені Генерального секретаря ООН у 2014 році. Важливу роль у реалізації міжнародних

³⁸ N. Konopka and T. Strykhotyski, "Cultural Diplomacy of the Kingdom of Saudi Arabia in the Context of the Vision 2030 Strategy Implementation," *Actual Problems of Politics* 67 (2021): 148, <https://doi.org/10.32837/app.v0i67.1165>.

³⁹ Katarzyna Czornik, "The Role of Soft Power in Shaping Saudi Arabia's Regional and Global Position," *Regional and Domestic Aspects of Security* 17 (2025): 197, <https://doi.org/10.14746/ps.2024.1.13>.

⁴⁰ Rayan Alyusufi, "The Transformation of Saudi Arabia's Public Diplomacy," *USC Center on Public Diplomacy*, CPD Blog, December 14, 2023, <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/transformation-saudi-arabia's-public-diplomacy>.

⁴¹ Orayb A. Najjar, "Al Arabiya," in *The SAGE Encyclopedia of Journalism* (SAGE Publications, 2022), <https://doi.org/10.4135/9781544391199.n22>.

⁴² Mamdouh Al-Muhaini, "Al Arabiya Turns 20: Saudi Broadcaster 'Has Not Diverted from Its Initial Mission – The Pursuit of Truth,' Says GM Mamdouh Al-Muhaini," *Arab News*. March 3, 2023, <https://www.arabnews.com/node/2261701/media>.

⁴³ Вячеслав Ціватий, «Інституційно-державотворчі традиції в Кувейті кінця XX – початку XXI століття: політико-дипломатичний і династичний аспекти», *Зовнішні справи* 3 (2015): 51, <https://uaforeignaffairs.com/uk/journal-item/72>.

проектів гуманітарної дипломатії відіграє Кувейтський фонд арабського економічного розвитку (КФАЕР). Згадану державну фінансову установу було створено в 1961 році для надання іншим країнам фінансової та технічної допомоги на пільгових умовах з метою реалізації проєктів соціального спрямування (у сферах охорони здоров'я та довкілля, енергетики, водопостачання, освіти, критичної інфраструктури тощо). Окрім КФАЕР, вагомими суб'єктами та партнерами гуманітарної дипломатії Кувейту є Міністерство закордонних справ Кувейту, Товариство Червоного Півмісяця, неурядові та міжнародні організації (ООН, ЮНІСЕФ, Агентство ООН у справах біженців, Всесвітня продовольча програма та ін.), через які Кувейт надає міжнародну гуманітарну допомогу під час стихійних лих, бере участь у реконструкції соціальної інфраструктури, фінансуванні секторів освіти, охорони здоров'я, сільського господарства, електро- та водозабезпечення, сприяє облаштуванню біженців на Близькому Сході, в Азії, Африці, Європі, Латинській Америці⁴⁴.

Щодо інших напрямів публічної дипломатії Кувейту слід зазначити про те, що немає чіткої системи інституцій та стратегічної рамки для організації їхньої іміджевої роботи із зовнішніми цільовими аудиторіями. Єдиним державним органом Кувейту, до компетенції якого належить розвиток міжнародного культурного співробітництва, є заснована в 1973 році Національна рада з питань культури, мистецтва та літератури Кувейту, діяльність якої курує міністр інформаційної політики Кувейту⁴⁵. Портфоліо міжнародних літературних, музичних, мистецьких та інших проєктів установи є розгалуженим і багаторічним, однак масштаб, регулярність і розголос окреслених проєктів є асиметричними аналогічним ініціативам субрегіональних лідерів у галузі публічної дипломатії. Винятком є унікальний, але застарілий проєкт Національної ради з видання журналу «Аль-Арабі», який у другій половині ХХ століття був популярним у культурно-літературних колах арабського світу.

Оман належить разом із Кувейтом до субрегіональних лідерів у контексті використання посередництва як зовнішньополітичного інструменту для реалізації потенціалу м'якої сили. З 1970-х років зовнішня політика Оману внаслідок зміни керівництва почала відходити від політики ізоляціонізму на користь налагодження й розвитку міжнародного співробітництва, особливо з субрегіональними партнерами та західними країнами, які султан розглядав як щит від радянської загрози. За результатами успішної медіації Оману між США та Іраном щодо ядерної угоди у 2015 році та в подальшому султанат усе частіше почав фігурувати в аналітичній та академічній літературі як «Швейцарія Близького Сходу» або «Швейцарія Аравії»⁴⁶. Водночас системне дотримання Оманом принципів мирного врегулювання міжнародних суперечок простежується на конкретних кейсах ще з 1980-х років та полягає в небажанні султанату загострювати своїми діями чи риторикою будь-яку потенційну або ж реальну загрозу (про це свідчить позиція Оману щодо підписання Єгиптом Кемп-Девідських угод у 1979 році, утримання від розірвання дипломатичних відносин з Іраком у 1990 році, позиція щодо врегулювання ірано-іракської війни та ізраїльсько-палестинського конфлікту, демаркації кордонів з Єменом та ОАЕ, налагодження відносин між Іраном та КСА, урегулювання катарської кризи 2017–2021 років та ін.).

Нині зовнішня політика султанату базується на принципах прагматизму та збереження незалежності, що реалізуються через систему вигідних партнерств і промоцію цінностей мирного співіснування, мультикультуралізму й толерантності. Міжнародне освітнє співробітництво є одним із головних напрямів публічної дипломатії Оману, основою якого є студентські обміни, з яких 90 % становлять оманські студенти, які навчаються за кордоном та виконують роль молодіжних «амбасадорів» Оману паралельно з діаспорою. Для залучення іноземних студентів зовнішньополітичне відомство Оману спільно з Міністерством вищої освіти, досліджень

⁴⁴ Radhika Lakshminarayanan, "Building Bridges: Kuwait's Subtle Diplomacy and Humanitarian Soft Power in a Fractured Region," *YSU Journal of International Affairs* 1, no. 1 (2025): 53–7, <https://doi.org/10.46991/jia.2025.1.1.045>.

⁴⁵ Сегеда, «Роль публічної дипломатії у розвитку двосторонніх відносин України з Катаром, Кувейтом та Об'єднаними Арабськими Еміратами», 77–81.

⁴⁶ Jonathan Schanzer and Nicole Salter, "Oman in the Middle: Muscat's Balancing Act Between Iran and America," *Foundation for Defense of Democracies* (2019), <https://www.fdd.org/wp-content/uploads/2019/05/fdd-report-oman-in-the-middle.pdf>.

та інновацій у 2009 році започаткувало програму з надання стипендій і грантів студентам із 69 країн світу на навчання в оманських університетах. Станом на 2020 рік програмою скористалися майже 700 іноземців^{47, 48}.

Оман демонструє напрацювання і в галузі культурної дипломатії. У декількох державах світу функціонують оманські культурні центри імені Султана Кабуса, що опікуються популяризацією арабської мови та культури. Премії та нагороди імені Султана Кабуса (за досягнення в галузях культури, літератури, мистецтва, захисту довкілля тощо), особливо у співпраці з релевантними міжнародними організаціями на кшталт ЮНЕСКО, також є одним із інструментів м'якої сили султанату⁴⁹. Не менш перспективним напрямом публічної дипломатії Оману є розвиток туризму завдяки наявності в країні об'єктів світової спадщини. Наведена вище характеристика публічної дипломатії Оману корелює з висновками турецького дослідника Дж. Єнігюна, засновника кафедри політології Університету імені Султана Кабуса, який виокремлює чотири компоненти м'якої сили Оману: ефективність державного управління, ефективність оманської дипломатії, ціннісно-ідеологічні засади оманського суспільства та культура Оману⁵⁰.

Для глибоко ієрархічних монархій РСАДЗ із чіткою вертикаллю влади доцільно виходити з положення, що стратегічні цілі та пріоритети публічної дипломатії формуються політичним керівництвом і зазвичай інституційно реалізуються через МЗС як центральний орган виконавчої влади в цій сфері. Водночас інституційний дизайн систем публічної дипломатії держав РСАДЗ функціонує не як монолітна система спеціалізованих органів виконавчої влади, а як багатовузлова мережа, де поряд із МЗС значну роль відіграють надвідомчі центри стратегічних комунікацій (наприклад, Офіс урядових комунікацій Катару, Урядовий медіаофіс ОАЕ, Центр урядових комунікацій КСА), які координують ефективне донесення державними та напівдержавними інституціями затверджених стратегічних наративів до закордонних аудиторій, а також забезпечують оперативну реакцію на інформаційні виклики^{51, 52}. У такій конфігурації згадані надвідомчі центри визначають загальну тональність зовнішньополітичних іміджевих комунікацій, МЗС зазвичай зберігають функцію дипломатичного «ядра» закордонних проектів публічної дипломатії, тоді як локальні культурні, спортивні, освітньо-наукові, комунікаційні та інші актори виконують роль секторальних «ретрансляторів» і підсилювачів відповідних стратегічних наративів щодо зовнішнього позиціонування.

Стратегічну рамку розвитку систем публічної дипломатії країн РСАДЗ задають відповідні програмні документи: Національна візія «Катар – 2030», Візія «Новий Кувейт – 2035», Візія «Саудівська Аравія – 2030», Візія «Ми, ОАЕ – 2031», Візія «Оман – 2040». Винятком у цьому аспекті є Бахрейн, оскільки його національна візія має більш виражену економічну спрямованість. Структурно-функціональні елементи систем публічної дипломатії країн РСАДЗ створюються, модифікуються та оновлюються під цілі й амбіції вищого політичного керівництва. Важливо, що в окремих державах (Катар, КСА та ОАЕ) спостерігається вища формалізація інституційного дизайну систем публічної дипломатії, що проявляється в спеціальних стратегіях із конкретними тематичними пріоритетами, розвиненій та впорядкованій мережі акторів державного й квазідержавного рівнів⁵³. Багатовекторна діяльність акторів публічної дипломатії Катару, КСА та ОАЕ вбудована в спільну логіку зовнішньополітичних іміджевих комунікацій за кількома напрямками: інформаційно-комунікаційним (створення бренду,

⁴⁷ Cüneyt Yenigün, Houchang Hassan-Yari, and Abdullah Al Maani, "Public Diplomacy of Oman," *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry* 12, no. 3 (2021): 683, https://www.researchgate.net/publication/355789445_Public_Diplomacy_Of_Oman.

⁴⁸ Abdullah H. Maani and Cüneyt Yenigün, "Culture and Education: Oman's Soft Power Instruments," *Humanities and Social Sciences*, (2021): 63, <https://www.dpublication.com/wp-content/uploads/2021/02/39-2032.pdf>.

⁴⁹ Ibid., 65.

⁵⁰ Cüneyt Yenigün, "Soft Powers of Oman in Foreign Affairs," *The Journal of Positive Psychology* 7, no. 2 (2023): 1521, https://www.researchgate.net/publication/371986932_Soft_Powers_of_Oman_in_Foreign_Affairs.

⁵¹ "The UAE Government Media Office," United Arab Emirates: The Cabinet, <https://uaecabinet.ae/en/the-uae-government-media-office>.

⁵² "About the GCO: Objectives and Mission," Government Communications Office, <https://www.gco.gov.qa/en/about-the-gco/objectives-and-mission/>.

⁵³ Ahmed Attia, "Soft Power and Its Role in Enhancing the Status of the Gulf Cooperation Council," *Gateway Journal for Modern Studies and Research* 2, no. 4 (2025): 8–13, <https://doi.org/10.61856/2bsh3839>.

Таблиця 2

Спільні риси, відмінності й особливості систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ

	Спільні риси	Відмінності	Особливості
Держава Катар	<i>Генеза:</i> перехід у фазу активного розвитку (інституційного, ресурсного, проєктного) 15–20 років тому	<i>Інституційний дизайн:</i> системи публічної дипломатії Катару, КСА та ОАЕ демонструють вищий рівень організації, тоді як Бахрейн, Кувейту та Оману — нижчий	Медійний вплив через холдинг «Аль-Джазіра», проведення мегаподій світового рівня
Держава Кувейт	<i>Брендинг:</i> просування ідей філантропії, толерантності, миролюбності та відкритості	<i>Афілійованість акторів:</i> Катар, КСА та ОАЕ активно залучають недержавних (квазідержавних) акторів, тоді як Бахрейн, Кувейт та Оман покладаються передовсім на державні інституції	Пріоритет у наданні міжнародної гуманітарної допомоги, миротворчі посередницькі ініціативи
Королівство Бахрейн	<i>Репутаційний капітал:</i> послідовна реалізація гуманітарних та посередницьких ініціатив		Розвиток іномовлення та антикризові комунікації
Королівство Саудівська Аравія	<i>Системні виклики:</i> дисонанс між позиціонуванням як інноваційних, сучасних держав та консервативними внутрішніми суспільно-політичними нормами	<i>Рівень фінансування:</i> системи публічної дипломатії Катару, КСА та ОАЕ демонструють вищий рівень ресурсної забезпеченості, тоді як Бахрейн, Кувейту та Оману — нижчий	Розвинені релігійний та благодійний компоненти, медійний вплив через холдинг «Аль-Арабія»
Об'єднані Арабські Емірати			Високий рівень інституціоналізації системи публічної дипломатії
Султанат Оман			Статус «Швейцарії Аравії» завдяки успішній медіації, розвинений освітньо-культурний вектор

Примітка. Уклала авторка за матеріалами опрацьованих джерел.

зміцнення інвестиційної привабливості), гуманітарним (безповоротна благодійна допомога) та логічно-туристичним (національні авіаперевізники, транспортні хаби, інфраструктура). Для систем публічної дипломатії Бахрейн, Кувейту та Оману характерна інша конфігурація — менш диверсифікована за кількістю суб'єктів, більш обмежена протокольними й ресурсними факторами, з вираженими нішевими траєкторіями — насамперед посередницькою, гуманітарною та культурно-освітньою. Хоча окреслені траєкторії реалізують переважно державні актори публічної дипломатії, у Бахреїні, Кувейті та Омані наявні й недержавні суб'єкти (діаспора, благодійні та релігійні неурядові організації, студентство та молодіжні «амбасадори»), які також сприяють зміцненню міжнародного іміджу своїх держав. Їхня діяльність не підпорядковується безпосередньо керівним елітам, однак перебуває в національних правових і регуляторних межах, особливо у сфері транскордонної фінансової допомоги.

Важливо також брати до уваги, що політична культура країн РСАДЗ упродовж тривалого часу формувалася в контексті трайбалістських і патронатних практик, включно з непотизмом і «вастою» як механізмами неформальної соціально-політичної взаємодії. Унаслідок цього на сучасному етапі розвитку країн РСАДЗ межа між «державним» і «недержавним» у публічній дипломатії нерідко є розмитою: навіть коли йдеться про де-юре недержавних акторів, де-факто частина з них функціонує як квазідержавні структури, пов'язані з керівними елітами через патронат, кадрові перестановки, регуляторний нагляд або доступ до ресурсів. З огляду на інтереси керівних еліт, формальне відмежування окремих акторів публічної дипломатії від держави є стратегічно виваженим рішенням, що розширює автономію таких інституцій на зовнішніх майданчиках і водночас виконує буферну функцію, знижуючи потенційні репутаційні ризики для держави. Утім, на рівні функціональної логіки недержавні актори залишаються інтегрованими в єдину зовнішньополітичну логіку та працюють на досягнення узгоджених державних пріоритетів у зовнішній політиці. Інакше кажучи, систему взаємозв'язків державних і недержавних акторів публічної дипломатії країн РСАДЗ доцільно описати як комплексну ієрархію⁵⁴.

На підставі наведеного огляду інституційного дизайну систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ доцільно зробити кілька узагальнень через призму порівняльного аналізу (табл. 2).

⁵⁴ Дарина Козирецька, «Мережевий аналіз як інструмент дослідження процесу прийняття політичних рішень», *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень* (2025): 401, <https://doi.org/10.62731/mcnd-31.01.2025.016>.

Висновки і перспективи подальших досліджень

1. З'ясовано, що інституційний дизайн систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ зумовлений логікою зовнішньополітичних курсів лідерів арабських монархій, викладеною у відповідних національних «візіях». Ключовими структурно-функціональними елементами систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ є надвідомчі центри стратегічних комунікацій, міністерства закордонних справ як дипломатичне «ядро» з усіма афілійованими підрозділами, а також секторальні актори — культурні, спортивні, медійні, освітньо-наукові, благодійні, гуманітарні та інші інституції державного і квазідержавного типу. Найбільшу диференціацію акторів і напрямів публічної дипломатії зафіксовано в ОАЕ, які конкурують із КСА та Катаром у сфері м'якої сили в боротьбі за субрегіональне лідерство. Системи публічної дипломатії згаданих країн мають мережу суб'єктів (міністерств, центрів, рад, фондаций тощо), покликаних зміцнювати їхній імідж на міжнародній арені через культуру, спорт, ЗМІ, освіту й науку, трансляцію ідей толерантності й позиціонування як інноваційних, прогресивних держав, туристичних та інвестиційних «магнітів». Водночас Бахрейн, Кувейт та Оман демонструють відданість нішевій дипломатії, яка надає пріоритет посередницьким і гуманітарним ініціативам як головному інструменту формування бренду держави й зміцнення її позитивного іміджу на міжнародній арені. Отже, для цих країн ключовим вузлом в архітектурі органів публічної дипломатії є зовнішньополітичні відомства та афілійовані з ними інституції для координації й реалізації посередницьких, благодійних та гуманітарних ініціатив.

2. Виявлено, що механізми взаємодії акторів публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ утворюють не монолітну вертикаль, а багатовузлову мережу з ознаками комплексної ієрархії. Межа між «державним» і «недержавним» нерідко є розмитою: де-юре приватні інституції (особливо в Катарі, КСА та ОАЕ) де-факто функціонують як пов'язані з керівними елітами квазідержавні структури, адже контекст їхньої роботи інтегрований у завдання й пріоритети відповідних національних «візій». Таке формальне відмежування суб'єктів публічної дипломатії від держави є далекоглядним рішенням: з одного боку, вони мають ширшу автономію дій та гнучкість у підходах, а з іншого — незалежний статус таких суб'єктів знижує потенційні репутаційні ризики для держави у разі акумулювання ними міжнародної критики. Трійка арабських лідерів у галузі публічної дипломатії (Катар, КСА, ОАЕ) розбудувала складну мережу державних і квазідержавних акторів, які синхронно ведуть «політику єдиного голосу» в зовнішньополітичних комунікаціях на іміджевому, гуманітарному та інших напрямках, тоді як у Бахреїні, Кувейті та Омані основними акторами публічної дипломатії є державні вузькопрофільні інституції, створені під конкретні іміджеві цілі й підпорядковані передусім баченню (амбіціям) вищого політичного керівництва.

3. З'ясовано, що системи публічної дипломатії всіх країн-членів РСАДЗ перейшли до активної фази інституційного й проектного розвитку протягом останніх двох десятиліть, а в основі бренду арабських монархій на міжнародній арені лежать принципи толерантності, філантропії та відкритості. Головним елементом систем публічної дипломатії всіх країн-членів РСАДЗ є посередницькі та гуманітарні ініціативи, які в результаті відповідних багаторічних практик трансформувались у фундаментальний репутаційний капітал арабських монархій. Спільним викликом для систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ є недостатня кореляція між інноваційним, сучасним і прогресивним образом держави, який конструюється для закордонних цільових аудиторій, та чинним укладом життя в суспільстві, укоріненим у сталі релігійні традиції та норми. За рівнем інституціоналізації систем публічної дипломатії країн-членів РСАДЗ зафіксовано дворівневу конфігурацію: Катар, КСА та ОАЕ демонструють вищий рівень організації та диверсифікації акторів (із залученням квазідержавних структур) і фінансового забезпечення, тоді як Бахрейн, Кувейт та Оман покладаються переважно на державні інституції з обмеженішими амбіціями та ресурсами. Кожна держава спеціалізується на власній «ніші» в галузі публічної дипломатії: Катар розвиває медійний вплив через холдинг «Аль-Джазіра» та проведення мегаподій на власній території; КСА також нарощує медійний вплив через холдинг «Аль-Арабія», розвиває релігійний та благодійний напрями міжнародного співробітництва; ОАЕ проводять системну інституціоналізацію апарату публічної дипломатії, керуючись логікою конкуренції за субрегіональне

лідерство; Бахрейн удосконалює протоколи кризових зовнішньополітичних комунікацій, зокрема через розвиток іномовлення; Кувейт системно розвиває гуманітарний та посередницький напрям дипломатії; Оман підтримує репутацію медіатора в розв'язанні міжнародних криз, демонструє поступ на освітньому та культурному напрямах публічної дипломатії.

Окреслені висновки відображають успішний досвід використання країнами-членами РСАДЗ широкого спектра інструментів публічної дипломатії (від гуманітарних до іміджевих проєктів). Перспективним питанням для подальших наукових розвідок є дослідження потенціалу й обмежень адаптації відповідних практик арабських монархій для посилення інституційної спроможності системи публічної дипломатії України.

Список використаної літератури

- Балануца, Олександр, Ольга Сегеда. «Еволюція позиції Кувейту щодо підтримки України впродовж 500+ днів опору». *Україна дипломатична* 25 (2024): 322–6. <https://doi.org/10.37837/2707-7683-2023-17>.
- Климончук, Василь, Василь Марчук. «Суб'єкти публічної дипломатії України в Катарі, Кувейті та Об'єднаних Арабських Еміратах». *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія* 3 (2022): 61–8. [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3\(55\).269551](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3(55).269551).
- Козирецька, Дарина. «Мережевий аналіз як інструмент дослідження процесу прийняття політичних рішень». *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень* (2025): 400–402. <https://doi.org/10.62731/mcnd-31.01.2025.016>.
- Коппель, Олена, Олена Пархомчук. «Адаптація монархій Перської затоки до глобальних трендів: досвід для України». *Український історичний журнал* 6 (2025): 137–51. <https://doi.org/10.15407/uhj2025.06.137>.
- Кузьменко, Андрій. «Україна та Катар: перспективи зміцнення взаємовигідного партнерства». *Україна дипломатична* 21 (2020): 246–51. <http://jnas.nbu.gov.ua/uk/issue/UJRN-0001184078>.
- Марчук, Василь, Сергій Дерев'яно. «Кувейтський вимір публічної дипломатії України: проблеми та шляхи їх подолання». *Актуальні проблеми філософії та соціології* 37 (2022): 202–208. <https://doi.org/10.32782/apfs.v037.2022.33>.
- Сегеда, Ольга. «Роль публічної дипломатії у розвитку двосторонніх відносин України з Катаром, Кувейтом та Об'єднаними Арабськими Еміратами». Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/19058/1/seheda_dysertatsiia.pdf.
- Ціватий, Вячеслав. «Інституційно-державотворчі традиції в Кувейті кінця ХХ — початку ХХІ століття: політико-дипломатичний і династичний аспекти». *Зовнішні справи* 3 (2015): 48–51. <https://uaforeignaffairs.com/uk/journal-item/72>.
- Abdolrahman, Mahboobeh, T. Serra Gorpe, and Mesut Idriz. “Evolving Public Diplomacy in the UAE: Its Role in Nation Branding and Global Image Building.” *Lex Localis Journal of Local Self-Government* 23, no. S4 (2025): 2309–22. <https://lex-localis.org/index.php/LexLocalis/article/view/800888/1584>.
- Al Jazeera Media Institute. Al Jazeera Media Network. “Al Jazeera Media Institute Records 97 Million Digital Views.” Al Jazeera Media Institute. Al Jazeera Media Network. Accessed March 2, 2026. <https://institute.aljazeera.net/en/news/al-jazeera-media-institute-records-97-million-digital-views>.
- Al Jazeera. “Al Jazeera English Named Broadcaster of the Year at the 2025 New York Festivals TV & Film Awards for 9th Year Running.” Al Jazeera. May 24, 2025. <https://network.aljazeera.net/en/press-releases/al-jazeera-english-named-broadcaster-year-2025-new-york-festivals-tv-film-awards-9th>.
- Alkathiri, Abdulilah, and Muhammad Khan. “A Perspective on Saudi Soft Power and Cultural Diplomacy.” *Global Social Sciences Review* 4, no. 2 (2019): 20–26. [https://doi.org/http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2019\(IV-II\).03](https://doi.org/http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2019(IV-II).03).
- Al-Muhaini, Mamdouh. “Al Arabiya Turns 20: Saudi Broadcaster ‘Has Not Diverted from Its Initial Mission — The Pursuit of Truth,’ Says GM Mamdouh Al-Muhaini.” Arab News. March 3, 2023. <https://www.arabnews.com/node/2261701/media>.
- AlOmari, Rana A. “Framing Bahrain through Public Diplomacy: A Qualitative Analysis of Frames Communicated by the Bahraini Government during the 2011 Crisis.” Doctoral thesis, University of Stirling, 2018.
- Alyusufi, Rayan. “The Transformation of Saudi Arabia’s Public Diplomacy.” USC Center on Public Diplomacy. CPD Blog, December 14, 2023. <https://uspublicdiplomacy.org/blog/transformation-saudi-arabia's-public-diplomacy>.

- Antwi-Boateng, Osman. "The Rise of Qatar as a Soft Power and the Challenges." *European Scientific Journal* 9, no. 31 (2013): 350–68. <https://doi.org/10.19044/esj.2013.v9n31p%25p>.
- Attia, Ahmed. "Soft Power and Its Role in Enhancing the Status of the Gulf Cooperation Council." *Gateway Journal for Modern Studies and Research* 2, no. 4 (2025): 1–21. <https://doi.org/10.61856/2bsh3839>.
- Cherkaoui, Tarek. "Al Jazeera: 25 Years of Living Dangerously." *The Political Economy of Communication* 9, no. 2 (2021): 64–84. <http://polecom.org/index.php/polecom/article/view/151/380>.
- Cull, Nicholas J. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Figueroa Press, 2009.
- Czornik, Katarzyna. "The Role of Soft Power in Shaping Saudi Arabia's Regional and Global Position." *Regional and Domestic Aspects of Security* 17 (2025): 189–200. <https://doi.org/10.14746/ps.2024.1.13>.
- El-Dabt, Laila. "Sport Mega-Events and Soft Power: Exploring the Cases of Qatar, the United Arab Emirates and Bahrain." Doctoral thesis, Loughborough University, 2019.
- Emirates News Agency–WAM. "UAE Launches Soft Power Strategy to Consolidate Its Reputation Regionally and Globally." Emirates News Agency–WAM. September 27, 2017. <https://www.wam.ae/en/article/hszr5vii-uae-launches-soft-power-strategy-consolidate-its>.
- Galily, Yair. "Beyond the Goalposts: Decoding Qatar's Soft Power Puzzle and Its Paradox." *Contemporary Review of the Middle East* 12, no. 2 (2025): 43–52. <https://doi.org/10.1177/23477989251325622>.
- Gilboa, Eytan. "Public Diplomacy." *The International Encyclopedia of Political Communication* 1 (2015): 1–9. <https://doi.org/10.1002/9781118541555.wbiepc232>.
- Gilboa, Eytan. "Searching for a Theory of Public Diplomacy." *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 616, no. 1 (2008): 55–77. <https://doi.org/10.1177/0002716207312142>.
- Gökalp, Deniz. "Recent Trends in the International Humanitarian Regime and the Rise of the UAE." *Norwegian Centre for Humanitarian Studies* (2022). <https://www.humanitarianstudies.no/resource/recent-trends-in-the-international-humanitarian-regime-and-the-rise-of-the-uae/>.
- Government Communications Office. "About the GCO: Objectives and Mission." Accessed March 5, 2026. <https://www.gco.gov.qa/en/about-the-gco/objectives-and-mission/>.
- Konopka, N., and T. Strykhot'skyi. "Cultural Diplomacy of the Kingdom of Saudi Arabia in the Context of the Vision 2030 Strategy Implementation." *Actual Problems of Politics* 67 (2021): 143–54. <https://doi.org/10.32837/app.v0i67.1165>.
- Kourgiotis, Panos. "'Moderate Islam' Made in the United Arab Emirates: Public Diplomacy and the Politics of Containment." *MDPI Religions* 11, no. 43 (2020). <https://doi.org/10.3390/rel11010043>.
- Krzymowski, Adam. "Role and Significance of the United Arab Emirates Foreign Aid for its Soft Power Strategy and Sustainable Development Goals." *MDPI Social Sciences* 11, no. 48 (2022). <https://doi.org/10.3390/socsci11020048>.
- Lakshminarayanan, Radhika. "Building Bridges: Kuwait's Subtle Diplomacy and Humanitarian Soft Power in a Fractured Region." *YSU Journal of International Affairs* 1, no. 1 (2025): 45–65. <https://doi.org/10.46991/jia.2025.1.1.045>.
- Maali, Fatina. "Public Diplomacy and Sports Diplomacy: Qatar's Public Diplomacy Practices as a Case Study." *Journal of Knowledge Management and Artificial Intelligence* 6, no. 1 (2024): 1–16. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.18576/jkmai/060101>.
- Maani, Abdullah H., and Cüneyt Yenigün. "Culture and Education: Oman's Soft Power Instruments." *Humanities and Social Sciences*, (2021): 56–71. <https://www.dpublication.com/wp-content/uploads/2021/02/39-2032.pdf>.
- Manor, Ilan, and Tal Samuel-Azran. "Digital Diplomacy Followers as Indicator of Clout: Measuring the 'Al-JazeeraEffect'." *The International Journal of Press/Politics* (2025). <https://doi.org/10.1177/19401612251345974>.
- Melissen, Jan, ed. *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*. Palgrave Macmillan, 2005. <https://doi.org/10.1057/9780230554931>.
- Ministry of Culture. "Our Cultural Vision for the Kingdom of Saudi Arabia." Ministry of Culture. Accessed March 5, 2026. <https://www.moc.gov.sa/en>.
- Najjar, Orayb A. "Al Arabiya." *The SAGE Encyclopedia of Journalism*. SAGE Publications. Accessed March 6, 2026. <https://doi.org/10.4135/9781544391199.n22>.
- Nayeroğlu, Taha. "Qatar Soft Power: From Rising to the Crisis." *International Journal of Business and Applied Social Science* 7, no. 8 (2021): 43–52. <https://doi.org/10.33642/ijbass.v7n8p6>.
- Nye, Joseph S. "Soft Power and Public Diplomacy Revisited." *The Hague Journal of Diplomacy* 14 (2019): 7–20. <https://doi.org/10.1163/1871191x-14101013>.

- Schanzer, Jonathan, and Nicole Salter. "Oman in the Middle: Muscat's Balancing Act Between Iran and America." FDD Press. Foundation for Defense of Democracies, May 2019. <https://www.fdd.org/wp-content/uploads/2019/05/fdd-report-oman-in-the-middle.pdf>.
- Snow, Nancy. "Rethinking Public Diplomacy in the 2020s." In *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, edited by Nancy Snow, Nicholas J. Cull. 2nd ed. Routledge, 2020. <https://doi.org/10.4324/9780429465543-2>.
- UAE Office of Public and Cultural Diplomacy. Accessed March 6, 2026. <https://opcd.ae>.
- United Arab Emirates: The Cabinet. "UAE Government Media Office." United Arab Emirates: The Cabinet. Accessed March 5, 2026. <https://uaecabinet.ae/en/the-uae-government-media-office>.
- USC Center on Public Diplomacy. "'Public Diplomacy' Before Gullion: The Evolution of a Phrase." USC Center on Public Diplomacy. November 4, 2016. <https://usepublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>.
- Vij, Samridhi. "The Rise of Soft Power in the Gulf: A Comparative Analysis of GCC Strategies." ORF Middle East. The Observer Research Foundation Middle East, September 2, 2025. <https://orfme.org/research/the-rise-of-soft-power-in-the-gulf-a-comparative-analysis-of-gcc-strategies/>.
- Yenigün, Cüneyt, Houchang Hassan-Yari, and Abdullah Al Maani. "Public Diplomacy of Oman." *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry* 12, no. 3 (2021): 680–90. https://www.researchgate.net/publication/355789445_Public_Diplomacy_Of_Oman.
- Yenigün, Cüneyt. "Soft Powers of Oman in Foreign Affairs." *The Journal of Positive Psychology* 7, no. 2 (2023): 1505–24. https://www.researchgate.net/publication/371986932_Soft_Powers_of_Oman_in_Foreign_Affairs.

Bibliography

- Abdolrahman, Mahboobeh, T. Serra Gorpe, and Mesut Idriz. "Evolving Public Diplomacy in the UAE: Its Role in Nation Branding and Global Image Building." *Lex Localis Journal of Local Self-Government* 23, no. S4 (2025): 2309–22. <https://lex-localis.org/index.php/LexLocalis/article/view/800888/1584>.
- Al Jazeera Media Institute. Al Jazeera Media Network. "Al Jazeera Media Institute Records 97 Million Digital Views." Al Jazeera Media Institute. Al Jazeera Media Network. Accessed March 2, 2026. <https://institute.aljazeera.net/en/news/al-jazeera-media-institute-records-97-million-digital-views>.
- Al Jazeera. "Al Jazeera English Named Broadcaster of the Year at the 2025 New York Festivals TV & Film Awards for 9th Year Running." Al Jazeera. May 24, 2025. <https://network.aljazeera.net/en/press-releases/al-jazeera-english-named-broadcaster-year-2025-new-york-festivals-tv-film-awards-9th>.
- Alkathieri, Abdulilah, and Muhammad Khan. "A Perspective on Saudi Soft Power and Cultural Diplomacy." *Global Social Sciences Review* 4, no. 2 (2019): 20–26. [https://doi.org/http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2019\(IV-II\).03](https://doi.org/http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2019(IV-II).03).
- Al-Muhaini, Mamdouh. "Al Arabiya Turns 20: Saudi Broadcaster 'Has Not Diverted from Its Initial Mission — The Pursuit of Truth,' Says GM Mamdouh Al-Muhaini." Arab News. March 3, 2023. <https://www.arabnews.com/node/2261701/media>.
- AlOmari, Rana A. "Framing Bahrain through Public Diplomacy: A Qualitative Analysis of Frames Communicated by the Bahraini Government during the 2011 Crisis." Doctoral thesis, University of Stirling, 2018.
- Alyusufi, Rayan. "The Transformation of Saudi Arabia's Public Diplomacy." USC Center on Public Diplomacy. CPD Blog, December 14, 2023. <https://usepublicdiplomacy.org/blog/transformation-saudi-arabia's-public-diplomacy>.
- Antwi-Boateng, Osman. "The Rise of Qatar as a Soft Power and the Challenges." *European Scientific Journal* 9, no. 31 (2013): 350–68. <https://doi.org/10.19044/esj.2013.v9n31p%25p>.
- Attia, Ahmed. "Soft Power and Its Role in Enhancing the Status of the Gulf Cooperation Council." *Gateway Journal for Modern Studies and Research* 2, no. 4 (2025): 1–21. <https://doi.org/10.61856/2bsh3839>.
- Balanutsa, Oleksandr, and Olha Sheda. "Evolution of Kuwait's Position on Supporting Ukraine Throughout 500+ Days of Resistance." *Diplomatic Ukraine* 25 (2024): 327–30. <https://doi.org/10.37837/2707-7683-2023-17> [in Ukrainian].
- Cherkaoui, Tarek. "Al Jazeera: 25 Years of Living Dangerously." *The Political Economy of Communication* 9, no. 2 (2021): 64–84. <http://polecom.org/index.php/polecom/article/view/151/380>.
- Cull, Nicholas J. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Figueroa Press, 2009.

- Czornik, Katarzyna. "The Role of Soft Power in Shaping Saudi Arabia's Regional and Global Position." *Regional and Domestic Aspects of Security* 17 (2025): 189–200. <https://doi.org/10.14746/ps.2024.1.13>.
- El-Dabt, Laila. "Sport Mega-Events and Soft Power: Exploring the Cases of Qatar, the United Arab Emirates and Bahrain." Doctoral thesis, Loughborough University, 2019.
- Emirates News Agency–WAM. "UAE Launches Soft Power Strategy to Consolidate Its Reputation Regionally and Globally." Emirates News Agency–WAM. September 27, 2017. <https://www.wam.ae/en/article/hszr5vii-uae-launches-soft-power-strategy-consolidate-its>.
- Galily, Yair. "Beyond the Goalposts: Decoding Qatar's Soft Power Puzzle and Its Paradox." *Contemporary Review of the Middle East* 12, no. 2 (2025): 43–52. <https://doi.org/10.1177/23477989251325622>.
- Gilboa, Eytan. "Public Diplomacy." *The International Encyclopedia of Political Communication* 1 (2015): 1–9. <https://doi.org/10.1002/9781118541555.wbiepc232>.
- Gilboa, Eytan. "Searching for a Theory of Public Diplomacy." *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 616, no. 1 (2008): 55–77. <https://doi.org/10.1177/0002716207312142>.
- Gökalp, Deniz. "Recent Trends in the International Humanitarian Regime and the Rise of the UAE." *Norwegian Centre for Humanitarian Studies* (2022). <https://www.humanitarianstudies.no/resource/recent-trends-in-the-international-humanitarian-regime-and-the-rise-of-the-uae/>.
- Government Communications Office. "About the GCO: Objectives and Mission." Accessed March 5, 2026. <https://www.gco.gov.qa/en/about-the-gco/objectives-and-mission/>.
- Klymonchuk, Vasyl, and Vasyl Marchuk. "Subjects of Public Diplomacy of Ukraine in Qatar, Kuwait and United Arab Emirates." *Visnyk NTUU "KPI". Politolohiia. Sotsiolohiia* 3 (2022): 61–8. [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3\(55\).269551](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3(55).269551) [in Ukrainian].
- Konopka, N., and T. Strykhotyskyi. "Cultural Diplomacy of the Kingdom of Saudi Arabia in the Context of the Vision 2030 Strategy Implementation." *Actual Problems of Politics* 67 (2021): 143–54. <https://doi.org/10.32837/app.v0i67.1165>.
- Koppel, Olena, and Olena Parkhomchuk. "Adaptation of the Persian Gulf Monarchies to Global Trends: Experience for Ukraine." *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal* 6 (2025): 137–51. <https://doi.org/10.15407/uhj2025.06.137> [in Ukrainian].
- Kourgiotis, Panos. "'Moderate Islam' Made in the United Arab Emirates: Public Diplomacy and the Politics of Containment." *MDPI Religions* 11, no. 43 (2020). <https://doi.org/10.3390/rel11010043>.
- Kozyretska, Daryna. "Merezhevyi analiz yak instrument doslidzhennia protsesu pryiniattia politychnykh rishen" ["Network analysis as a tool for studying the political decision-making process"]. *Tradytsiini ta innovatsiini pidkhody do naukovykh doslidzen* (2025): 400–402. <https://doi.org/10.62731/mcnd-31.01.2025.016> [in Ukrainian].
- Krzymowski, Adam. "Role and Significance of the United Arab Emirates Foreign Aid for its Soft Power Strategy and Sustainable Development Goals." *MDPI Social Sciences* 11, no. 48 (2022). <https://doi.org/10.3390/socsci11020048>.
- Kuzmenko, Andrii. "Ukraine and Qatar: Prospects for Strengthening Mutually Beneficial Partnership." *Diplomatic Ukraine* 21 (2020): 252–7. <http://jnas.nbu.gov.ua/uk/issue/UJRN-0001184078> [in Ukrainian].
- Lakshminarayanan, Radhika. "Building Bridges: Kuwait's Subtle Diplomacy and Humanitarian Soft Power in a Fractured Region." *YSU Journal of International Affairs* 1, no. 1 (2025): 45–65. <https://doi.org/10.46991/jia.2025.1.1.045>.
- Maali, Fatina. "Public Diplomacy and Sports Diplomacy: Qatar's Public Diplomacy Practices as a Case Study." *Journal of Knowledge Management and Artificial Intelligence* 6, no. 1 (2024): 1–16. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.18576/jkmai/060101>.
- Maani, Abdullah H., and Cüneyt Yenigün. "Culture and Education: Oman's Soft Power Instruments." *Humanities and Social Sciences*, (2021): 56–71. <https://www.dpublication.com/wp-content/uploads/2021/02/39-2032.pdf>.
- Manor, Ilan, and Tal Samuel-Azran. "Digital Diplomacy Followers as Indicator of Clout: Measuring the 'Al-Jazeera Effect'." *The International Journal of Press/Politics* (2025). <https://doi.org/10.1177/19401612251345974>.
- Marchuk, Vasyl, and Serhiy Derevianko. "The Kuwaiti Dimension of Ukraine's Public Diplomacy: Challenges and Solutions." *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii* 37 (2022): 202–208. <https://doi.org/10.32782/apfs.v037.2022.33> [in Ukrainian].
- Melissen, Jan, ed. *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*. Palgrave Macmillan, 2005. <https://doi.org/10.1057/9780230554931>.
- Ministry of Culture. "Our Cultural Vision for the Kingdom of Saudi Arabia." Ministry of Culture. Accessed March 5, 2026. <https://www.moc.gov.sa/en>.

- Najjar, Orayb A. "Al Arabiya." *The SAGE Encyclopedia of Journalism*. SAGE Publications. Accessed March 6, 2026. <https://doi.org/10.4135/9781544391199.n22>.
- Nayeroğlu, Taha. "Qatar Soft Power: From Rising to the Crisis." *International Journal of Business and Applied Social Science* 7, no. 8 (2021): 43–52. <https://doi.org/10.33642/ijbass.v7n8p6>.
- Nye, Joseph S. "Soft Power and Public Diplomacy Revisited." *The Hague Journal of Diplomacy* 14 (2019): 7–20. <https://doi.org/10.1163/1871191x-14101013>.
- Schanzer, Jonathan, and Nicole Salter. "Oman in the Middle: Muscat's Balancing Act Between Iran and America." FDD Press. Foundation for Defense of Democracies, May 2019. <https://www.fdd.org/wp-content/uploads/2019/05/fdd-report-oman-in-the-middle.pdf>.
- Seheda, Olha. "The Role of Public Diplomacy in the Development of Ukraine's Bilateral Relations with Qatar, Kuwait and the United Arab Emirates." Doctoral thesis in political science, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 2024. https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/19058/1/seheda_dysertatsiia.pdf [in Ukrainian].
- Snow, Nancy. "Rethinking Public Diplomacy in the 2020s." In *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, edited by Nancy Snow, Nicholas J. Cull. 2nd ed. Routledge, 2020. <https://doi.org/10.4324/9780429465543-2>.
- Tsivaty, Viacheslav. "Instytutsiino-derzhavotvorchi tradytzii v Kuveiti kintsia XX — pochatku XXI stolittia: polityko-dyplomatychnyi i dynastychnyi aspekty" ["Institutional and state-building traditions in Kuwait in the late 20th and early 21st centuries: political, diplomatic and dynastic aspects"]. *Zovnishni spravy* 3 (2015): 48–51. <https://uaforeignaffairs.com/uk/journal-item/72> [in Ukrainian].
- UAE Office of Public and Cultural Diplomacy. Accessed March 6, 2026. <https://opcd.ae>.
- United Arab Emirates: The Cabinet. "UAE Government Media Office." United Arab Emirates: The Cabinet. Accessed March 5, 2026. <https://uaecabinet.ae/en/the-uae-government-media-office>.
- USC Center on Public Diplomacy. "'Public Diplomacy' Before Gullion: The Evolution of a Phrase." USC Center on Public Diplomacy. November 4, 2016. <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>.
- Vij, Samridhhi. "The Rise of Soft Power in the Gulf: A Comparative Analysis of GCC Strategies." ORF Middle East. The Observer Research Foundation Middle East, September 2, 2025. <https://orfme.org/research/the-rise-of-soft-power-in-the-gulf-a-comparative-analysis-of-gcc-strategies/>.
- Yenigün, Cüneyt, Houchang Hassan-Yari, and Abdullah Al Maani. "Public Diplomacy of Oman." *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry* 12, no. 3 (2021): 680–90. https://www.researchgate.net/publication/355789445_Public_Diplomacy_Of_Oman.
- Yenigün, Cüneyt. "Soft Powers of Oman in Foreign Affairs." *The Journal of Positive Psychology* 7, no. 2 (2023): 1505–24. https://www.researchgate.net/publication/371986932_Soft_Powers_of_Oman_in_Foreign_Affairs.

Olha Seheda

PhD in Political Science,
Senior Lecturer at the Department of Interdisciplinary Education,
Kyiv-Mohyla School of Professional and Continuing Education,
National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-5155-9515>
o.seheda@ukma.edu.ua

INSTITUTIONAL DESIGN OF THE PUBLIC DIPLOMACY SYSTEMS OF THE GULF COOPERATION COUNCIL MEMBER STATES

Abstract

This article examines the structural and functional architecture of public diplomacy systems in the member states of the Gulf Cooperation Council (GCC), identifying their key institutional design features and analysing the interaction mechanisms among relevant actors. By synthesising both shared and

divergent characteristics across the six monarchies within a unified analytical framework, the study addresses a significant gap in scholarly understanding of GCC public diplomacy systems – specifically, their internal hierarchies, coordination logics, and the institutional sources of their effectiveness and replicability. Systematic analysis of this domain is constrained by the absence of formally delineated public diplomacy mandates in some Gulf states and the limited availability of open-source documentation on inter-institutional linkages and implementation mechanisms.

Methodologically, the study is grounded in a systems approach that conceptualises GCC public diplomacy as integrated configurations of institutions, policy domains, and functions evolving in interaction with domestic and external political contexts. The analytical framework combines structural and functional and network analysis as primary methods, as well as content analysis applied to strategic documents, official websites of GCC member states' foreign ministries and relevant media, and expert and academic materials, with comparative analysis serving as the overarching interpretive logic across all six cases. The study's contribution lies in advancing research on the architecture of GCC public diplomacy through a holistic, comparative examination of the institutional design of all six member states within a single analytical framework.

This article argues that the configuration of GCC public diplomacy systems is shaped primarily by foreign policy strategies defined at the leadership level and codified in national development visions. Coordination is ensured through cross-government strategic communication centres, while foreign ministries function as the diplomatic core, reinforced by sector-specific state and quasi-state public diplomacy institutions. The interaction among these actors is best described as a multinodal network in which a deliberately blurred boundary between state and non-state actors enhances systemic flexibility while reducing potential reputational exposure for the state. In terms of institutionalisation, GCC member states fall into two clusters. Qatar, Saudi Arabia, and the United Arab Emirates – competitors for sub-regional leadership – are characterised by the highest degree of actor diversification, strategic ambition, and resource capacity. Bahrain, Kuwait, and Oman, by contrast, emphasise balanced, niche diplomacy and prioritise humanitarian and mediation initiatives. Over the past two decades, GCC public diplomacy systems have undergone substantial institutional and programmatic expansion, developing their international brands around tolerance, philanthropy, and openness. A shared structural challenge across all six monarchies remains the alignment of externally projected narratives that portray these states as innovative, progressive, and open with the constraints on civil liberties, political participation, and social conduct that characterise their domestic governance frameworks.

Keywords: public diplomacy, Gulf Cooperation Council (GCC), image, humanitarian diplomacy, mediation diplomacy.

Подано / Submitted: 25.02.2026

Схвалено до публікації / Accepted: 26.03.2026

Оприлюднено / Published: 29.05.2026

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)